

KLASA IV

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział I. Z historią na Ty						
1. Pierwsza lekcja historii	• różne znaczenia słowa historia (opowieść, przeszłość, nauka) • historia jako nauka o przeszłości • historia a baśnie i legendy • dlaczego warto uczyć się historii i czego uczymy się na historii,	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: historia, przeszłość • odróżnia przeszłość od współczesności	• poprawnie posługuje się pojęciami: historia, baśń, legenda • podaje przykłady postaci legendarnych i historycznych • przedstawia, czym zajmują się historycy	• wyjaśnia, czym jest historia i dlaczego ją poznajemy • potrafi wskazać elementy prawdziwe i fikcyjne w opowieściach	• wyjaśnia znaczenie uczenia się historii dla współczesnego życia • samodzielnie odróżnia historię od fikcji literackiej • podaje przykłady legend i baśni oraz wskazuje ich cechy	• samodzielnie i trafnie analizuje różnice między historią, legendą a fikcją literacką • porównuje różne formy przekazywania wiedzy o przeszłości (historia, opowieści, legendy)

	• znaczenie pojęć: przeszłość, baśń, legenda, historia	• potrafi krótko scharakteryzować, czym są baśnie i legendy				
2. Historia – nauka o przeszłości	• źródła historyczne, ich przykłady oraz podział • historia a archeologia • metody badania wiarygodności źródeł • związki przyczynowo-skutkowe • znaczenie pojęć: źródło historyczne, archeologia, przyczyna, skutek	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: archeologia, źródła historyczne • rozumie, że źródła nie zawsze mówią prawdę	• rozróżnia pracę historyków i archeologów • wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki • dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych	• rozumie różnicę między historią a archeologią • wskazuje różne przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych • z pomocą nauczyciela ocenia, czy źródło jest wiarygodne	• omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów • dzieli źródła pisane i niepisane na podkategorie • wyjaśnia, jak sprawdza się wiarygodność źródeł	• samodzielnie ocenia wiarygodność źródła, uwzględniając autora oraz cel i kontekst historyczny jego powstania
3. Historia mojej rodziny	• znaczenie pamiątek rodzinnych i opowieści jako źródeł do historii rodziny • drzewo genealogiczne jako sposób przedstawienia historii rodziny • tradycje rodzinne jako czynnik łączący członków rodziny	• z pomocą nauczyciela poprawnie posługuje się pojęciami: pamiątki rodzinne, krewni, pokolenie • podaje przykłady pamiątek rodzinnych	• poprawnie posługuje się pojęciami: drzewo genealogiczne, tradycja rodzinna • z pomocą nauczyciela przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny lub wybranej postaci (historycznej lub literackiej) • podaje przykłady tradycji rodzinnych	• poprawnie posługuje się pojęciem: genealogia • wyjaśnia znaczenie pamiątek rodzinnych dla zachowania historii rodziny • poprawnie odczytuje proste	• wyjaśnia znaczenie pamiątek rodzinnych i ich rolę w przekazywaniu historii • omawia, jak tradycje rodzinne budują więzi między pokoleniami	• samodzielnie porządkuje zebrane informacje o historii własnej (lub wybranej) rodziny w uporządkowaną opowieść • wyjaśnia rolę tradycji rodzinnych w budowaniu tożsamości i więzi międzypokoleniowych

	• znaczenie pojęć: pamiątki rodzinne, krewni, pokolenie, genealogia, tradycja rodzinna			drzewo genealogiczne	• samodzielnie tworzy proste drzewo genealogiczne • potrafi opisać historię swojej rodziny na podstawie drzewa genealogicznego	
4. Czas w historii	• chronologia i przedmiot jej badań • oś czasu i sposób umieszczania na niej dat • prehistoria i epoki historyczne oraz ich daty graniczne • cyfry rzymskie i arabskie • znaczenie pojęć: chronologia, oś czasu, stulecie, wiek, nasza era i czasy p.n.e., epoka historyczna	• z pomocą nauczyciela używa pojęć: oś czasu, tysiąclecie, stulecie, wiek • z pomocą nauczyciela tworzy prostą oś czasu	• poprawnie posługuje się pojęciami: chronologia, okres p.n.e. i n.e., epoka historyczna • zamienia cyfry arabskie na rzymskie • porządkuje epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie	• poprawnie odczytuje informacje z osi czasu • rozróżnia epoki historyczne • biegle odczytuje i zapisuje daty z wykorzystaniem cyfr rzymskich i arabskich	• poprawnie posługuje się osią czasu i umieszcza na niej wydarzenia • wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery • zna ramy czasowe epok historycznych i rozumie ich uznaniowość	• charakteryzuje główne epoki historyczne
5. Obliczanie czasu w historii	• obliczanie upływu lat między wydarzeniami z n.e., p.n.e. i obu er • określanie, w którym wieku	• z pomocą nauczyciela określa, w którym wieku rozegrało się dane wydarzenie	• poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e. • oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er	• określa początek i koniec wieku • poprawnie umiejscawia wydarzenia z obu er na osi czasu	• oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er	• przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych

	doszło do danego wydarzenia	• oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery				
Rozdział II: Mała i duża ojczyzna						
1. Mieszkamy w Polsce	• wspólnota państwowa (państwo) i wspólnota narodowa (naród) • polskie symbole narodowe i ich funkcje • polskie święta państwowe i ich funkcje • symbole UE • znaczenie pojęć: wspólnota, państwo, naród, ojczyzna, patriotyzm, symbole narodowe, Polonia	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: państwo, naród, ojczyzna, patriotyzm, symbole narodowe • rozpoznaje polskie symbole narodowe • wskazuje na mapie Europę Polskę	• poprawnie posługuje się pojęciami: wspólnota, Polonia • przedstawia polskie symbole narodowe • identyfikuje symbole Unii Europejskiej: flagę i hymn	• wyjaśnia, czym jest wspólnota państwowa i narodowa • przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych	• wyjaśnia znaczenie świąt państwowych dla budowania wspólnoty i podaje przykłady świąt • wyjaśnia znaczenie symboli narodowych dla wspólnoty narodowej i państwowej • wyjaśnia znaczenie symboli UE dla mieszkańców Polski	• analizuje znaczenie narodu w historii i współczesności • rozumie znaczenie symboli Unii Europejskiej w kontekście integracji europejskiej
2. Moja mała ojczyzna	• duża a mała ojczyzna • małe ojczyzny i ich tradycje • różnice kulturowo-historyczne między	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: region, mała ojczyzna, duża ojczyzna	• rozumie, że różne regiony Polski mają inne tradycje i zwyczaje	• analizując mapę, wymienia główne regiony Polski oraz wskazuje ich położenie • rozumie różnicę między małą i dużą ojczyzną	• wyjaśnia znaczenie obrzędów, tradycji i zwyczajów regionalnych dla budowania wspólnoty i	• porównuje tradycje i kulturę różnych regionów Polski • omawia rolę gwary i dziedzictwa regionalnego

	regionami (języki, obyczaje, stroje ludowe) • znaczenie pojęć: mała ojczyzna, region	• podaje nazwę regionu, w którym mieszka, i wskazuje go na mapie Polski	• podaje proste przykłady tradycji lokalnych	• wskazuje różnice kulturowe i historyczne między regionami	wskazuje ich odmiennność w różnych częściach Polski • omawia regiony Polski	
3. Historia mojej okolicy	• poznawanie historii lokalnej • plan miasta jako źródło do historii lokalnej (zabytki, pomniki, patroni ulic i instytucji) • legenda jako źródło do historii regionalnej • zabytki i ich znaczenie	• rozumie, czym są zabytki i dlaczego są ważne • z pomocą nauczyciela wskazuje zabytki w swoim miejscu zamieszkania	• z pomocą nauczyciela rozpoznaje ślady przeszłości w swojej miejscowości • podaje przykłady działań, które pomagają poznawać historię lokalną • dostrzega ograniczenia legend jako źródeł historycznych	• wymienia postacie szczególnie zasłużone dla małej ojczyzny i identyfikuje formy ich upamiętnienia • rozumie znaczenie i konieczność ochrony zabytków historycznych w swoim regionie • wyjaśnia, czego można dowiedzieć się z legend	• samodzielnie rozpoznaje ślady przeszłości w swojej miejscowości i podejmuje próby ich odczytania • przedstawia legendy związane ze swoją okolicą i wskazuje w nich elementy poświadczające historycznie i fikcyjne	• samodzielnie odczytuje ślady przeszłości w swojej miejscowości • w oparciu o zebrane informacje przedstawia historię swojej okolicy
4. Jak korzystać z mapy historycznej?	• znaczenie mapy w pracy historyka • podobieństwa i różnice między mapą a planem • odczytywanie informacji z planu i mapy historycznej • odczytywanie skali i legendy mapy • znaczenie pojęć: mapa, plan,	• rozumie pojęcia: mapa, plan, legenda, skala • wymienia elementy mapy historycznej	• wyjaśnia, czym różni się mapa historyczna od planu historycznego • odczytuje podstawowe informacje z mapy i planu historycznego	• samodzielnie odczytuje informacje z mapy i planu historycznego • rozumie, czym jest skala i do czego służy • wyjaśnia znaczenie legendy mapy i poprawnie interpretuje jej symbole	• wyjaśnia, jak historycy wykorzystują mapy do badania przeszłości • wyciąga proste wnioski na podstawie mapy	• łączy informacje z mapy z innymi źródłami wiedzy • wyciąga trafne i złożone wnioski na podstawie mapy • podejmuje próbę stworzenia własnej mapy historycznej związanej z wybranym wydarzeniem lub

	legenda, skala		• poprawnie korzysta z legendy			procesem z historii małej ojczyzny
Rozdział III: Z najdawniejszych dziejów						
1. Jak żyli pierwsi ludzie?	• pochodzenie człowieka i jego ekspansja • życie człowieka pierwotnego • różnice między koczowniczym a osiadłym trybem życia • początki rolnictwa i udomowienie zwierząt • znaczenie pojęć: człowiek rozumny, koczowniczy tryb życia, osiadły tryb życia, rewolucja neolityczna	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: koczowniczy i osiadły tryb życia, człowiek rozumny • opisuje różnice między człowiekiem pierwotnym a współczesnym	• poprawnie posługuje się pojęciami: rewolucja neolityczna, Żyzny Półksiężyc • opisuje początki rolnictwa i udomowienie zwierząt • wymienia korzyści, które dały człowiekowi umiejętności uprawy ziemi i hodowli zwierząt	• wyjaśnia różnice między koczowniczym a osiadłym trybem życia • wyjaśnia, na czym polegała rewolucja neolityczna • opisuje cechy i umiejętności przodków człowieka rozumnego	• wskazuje umiejętności, których nabycie umożliwiło ludziom przejście na osiadły tryb życia • wyjaśnia długofalowe skutki rewolucji neolitycznej • wskazuje szlaki, którymi ludność zasiedliła różne kontynenty	• analizuje znaczenie rewolucji neolitycznej dla rozwoju cywilizacji • wyciąga wnioski dotyczące zmian w sposobie życia człowieka

2. Pierwsze cywilizacje	• życie w dolinach wielkich rzek • kształtowanie się pierwszych miast i państw • powstanie pisma • znaczenie pojęć: miasto-państwo, Mezopotamia, cywilizacja, kanały nawadniające	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: Mezopotamia, cywilizacja, kanały nawadniające • wskazuje na mapie obszar Mezopotamii • wyjaśnia zasadę oko za oko, ząb za ząb	• poprawnie posługuje się pojęciem: miasto-państwo • wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne ludów starożytnej Mezopotamii i Babilonii • opisuje początki pierwszych miast i państw	• wyjaśnia rolę wielkich rzek w rozwoju rolnictwa, handlu i komunikacji • wyjaśnia, do czego służyło pismo w dawnych czasach • wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa w życiu społecznym • charakteryzuje osiągnięcia pierwszych cywilizacji	• porównuje osiągnięcia pierwszych cywilizacji • ocenia kary zawarte w Kodeksie Hammurabiego • uzasadnia znaczenie osiągnięć pierwszych cywilizacji dla późniejszych epok	• wymienia współczesne przedmioty, których powstanie było możliwe dzięki osiągnięciom ludów Mezopotamii
3. W starożytnym Egipcie	• Egipt jako przykład antycznej cywilizacji • znaczenie Nilu dla państwa egipskiego • warunki życia w starożytnym Egipcie • struktura społeczna starożytnego Egiptu • znaczenie pojęć: faraon, społeczeństwo	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: faraon, społeczeństwo (grupa społeczna) • wskazuje na mapie Egipt oraz Nil • opisuje warunki życia w starożytnym Egipcie	• wyjaśnia znaczenie Nilu dla rolnictwa, życia i rozwoju państwa • wymienia grupy społeczne w Egipcie	• charakteryzuje strukturę społeczną Egiptu • wyjaśnia zależność między warunkami przyrodniczymi a życiem ludzi w Egipcie • poprawnie opisuje własnymi słowami podstawowe role w społeczeństwie egipskim	• porównuje prawa i obowiązki różnych grup społecznych • wskazuje wady i zalety silnej pozycji faraona w Egipcie	• wskazuje podobieństwa i różnice między Egiptem a innymi cywilizacjami starożytnymi
4. Osiągnięcia starożytnych Egipcjan	• osiągnięcia cywilizacji egipskiej • wierzenia Egipcjan jako przykład religii politeistycznej • architektura, sztuka i nauka egipska	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: piramida, hieroglify • rozpoznaje podstawowe	• poprawnie posługuje się pojęciami: politeizm, mumifikacja, życie pozagrobowe	• opisuje rozwój nauki egipskiej i jej znaczenie w życiu codziennym • podaje przykłady bogów i charakteryzuje wierzenia Egipcjan	• wyjaśnia, jak politeizm wpływał na życie Egipcjan • wyjaśnia powiązania między wierzeniami Egipcjan a ich	• wymienia i charakteryzuje najbardziej znane dzieła sztuki egipskiej (Sfinks, Dolina Królów, grobowiec Tutanchamona,

	• znaczenie pojęć: hieroglify, piramida, politeizm, mumifikacja, życie pozagrobowe	osiągnięcia starożytnego Egiptu (budowle, pismo, mumie) • opisuje wygląd piramid	• wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej • wyjaśnia, na czym polegała mumifikacja i jaki był cel tego procesu	• opisuje, w jaki sposób wznoszono piramidy	osiągnięciami w dziedzinie budownictwa i medycyny	popiersie Nefertiti, piramidy w Gizie)
5. Od hieroglifów do alfabetu	• powstanie pisma i jego znaczenie dla rozwoju cywilizacji • ewolucja pisma i wynalezienie alfabetu • znaczenie pojęć: pismo obrazkowe, hieroglify, pismo klinowe, pismo alfabetyczne	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: pismo obrazkowe, hieroglify, pismo klinowe, pismo alfabetyczne	• rozpoznaje różne rodzaje pisma • wymienia najważniejsze korzyści związane z wynalezieniem pisma	• charakteryzuje znaczenie pisma dla rozwoju cywilizacji • wyjaśnia proces ewolucji pisma (od piktogramów do alfabetu) • wyjaśnia rolę Fenicjan w stworzeniu alfabetu	• wskazuje związki między rozwojem pisma a rozwojem państw i społeczeństw • porównuje różne rodzaje pisma i wskazuje ich zalety oraz ograniczenia • porównuje znaczenie pisma w czasach starożytnych i współcześnie	• sytuuje w przestrzeni obszary związane z rozwojem pisma (Mezopotamia, Egipt, Fenicja) • ocenia znaczenie wynalezienia alfabetu dla rozwoju komunikacji i kultury
Rozdział IV: W starożytnej Grecji						
1. Świat starożytnych Greków	• warunki geograficzne Grecji • fundamenty wspólnoty greckiej • wierzenia Greków i greccy bogowie • znaczenie pojęć: Hellada, Hellenowie, polis,	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: Hellada, Hellenowie, mit, heros • z pomocą nauczyciela	• poprawnie posługuje się pojęciami: polis, mitologia • wskazuje na mapie Grecję i jej wyspy oraz otaczające morza	• wyjaśnia wpływ warunków naturalnych Grecji na zajęcia ludności oraz sytuację polityczną (podział na polis) • charakteryzuje najważniejszych bogów greckich: opisuje ich atrybuty i dziedziny życia, którym patronowali	• porównuje warunki geograficzne Mezopotamii i Grecji i dostrzega ich wpływ na rozwój tych regionów	• wyjaśnia nawiązujące do mitologii związki frazeologiczne (frazeologizmy mitologiczne): pięta Achillesa itp. • wyjaśnia, jak mity greckie kształtowały

	mity, mitologia, heros	opisuje warunki naturalne starożytnej Grecji wymienia najważniejszych bogów greckich	- przedstawia wierzenia starożytnych Greków - wymienia czynniki łączące starożytnych Greków		- opisuje znaczenie wierzeń i mitów w życiu Greków - wyjaśnia, jak mity greckie wpływały i wpływają na sztukę i literaturę	sposób myślenia i wartości Greków
2. W starożytnych Atenach	- cechy charakterystyczne demokracji ateńskiej - Perykles – najwybitniejszy przywódca demokratycznych Aten - życie codzienne różnych warstw społecznych w Atenach - demokracja we współczesnym świecie - znaczenie pojęć: demokracja, obywatele, agora, Akropol, Partenon	- z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: demokracja, obywatele, agora - wymienia różne zajęcia mieszkańców Aten	- poprawnie posługuje się pojęciami: Akropol, Partenon - wskazuje na mapie Ateny - wymienia cechy ustroju Aten	- wyjaśnia, kim był Perykles - opisuje, kto posiadał prawa polityczne w Atenach - wyjaśnia, czym była demokracja ateńska (udział obywateli w podejmowaniu decyzji) - opisuje rolę Peryklesa jako przywódcy Aten - porównuje położenie obywateli, kobiet i niewolników w Atenach	- dostrzega podobieństwa i różnice między ustrojem Aten i Egiptu - podejmuje próby oceny ustroju Aten – wskazuje jego wady i zalety	porównuje demokrację ateńską ze współczesnymi systemami demokratycznymi
3. Osiągnięcia starożytnych Greków	- najważniejsze dokonania sztuki greckiej: architektura, rzeźba - zasięg cywilizacji greckiej	- wymienia różne dziedziny kultury i sztuki rozwijane w starożytnej Grecji - z pomocą nauczyciela	podaje przykłady greckich dokonań w zakresie architektury i sztuki	- przedstawia dokonania nauki greckiej - łączy czołowych greckich twórców i uczonych (Fidiasza, Sofoklesa, Pitagorasa, Hipokratesa, Sokratesa, Platona,	omawia dokonania najważniejszych filozofów, wskazując podstawowe różnice między ich poglądami	podaje przykłady wpływu dokonań starożytnych Greków na współczesną kulturę i naukę

	• znaczenie filozofii w starożytnej Grecji i jej najwybitniejsi przedstawiciele • dokonania greckiej nauki • postacie: Fidiasz, Sokrates, Platon, Arystoteles, Pitagoras • znaczenie pojęcia: filozofia	posługuje się pojęciem filozofia	• wyjaśnia, czym zajmowali się filozofowie	Arystotelesa) z właściwymi polami aktywności • wskazuje na mapie współczesnego świata zasięg cywilizacji greckiej	• wskazuje cechy charakterystyczne sztuki greckiej • wyjaśnia, jak filozofia wpłynęła na sposób myślenia Greków o świecie i człowieku	
4. W greckim teatrze i na stadionie	• narodziny teatru greckiego • początki literatury: „Iliada” i „Odyseja”, • rola sportu w życiu starożytnych Greków, • starożytne i współczesne igrzyska olimpijskie • postacie: Homer • znaczenie pojęć: tragedia, komedia, epos, igrzyska, olimpiada	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: igrzyska, olimpiada • przedstawia rolę sportu w starożytnej Grecji • z pomocą nauczyciela opisuje, jak narodził się teatr grecki	• poprawnie posługuje się pojęciami: tragedia, komedia, epos • wyjaśnia, kim był Homer	• dostrzega i wyjaśnia różnice między tragedią a komedią • przedstawia treść Iliady i Odysei • przedstawia współczesną tradycję igrzysk olimpijskich	• dostrzega podobieństwa i różnice pomiędzy współczesnym i antycznym teatrem • dostrzega podobieństwa i różnice pomiędzy współczesnymi i antycznymi igrzyskami • wyjaśnia genezę i znaczenie frazeologizmu: koń trojański	• opisuje archeologiczne poszukiwania mitycznej Troi • ocenia rolę sportu w życiu Greków i jego znaczenie społeczne oraz religijne
Rozdział V: Dzieje starożytnego Rzymu						
1. Jak powstało Cesarstwo Rzymskie?	• legendarne początki państwa rzymskiego	• wskazuje na mapie: Półwysep Apeniński, Rzym	• poprawnie posługuje się pojęciami:	• wskazuje charakterystyczne cechy ustroju Rzymu w	• wymienia korzyści oraz zagrożenia funkcjonowania	• wyjaśnia różnice w rozumieniu pojęcia

	• przemiany ustrojowe: królestwo, republika, cesarstwo • ekspansja terytorialna Rzymu • organizacja armii i rzymski legionista • kryzys i upadek Imperium Rzymskiego • znaczenie pojęć: republika, obywatele, cesarstwo, prowincje, legiony, barbarzyńcy	• z pomocą nauczyciela wyjaśnia, dlaczego symbolem Rzymu została wilczyca • przedstawia uzbrojenie rzymskiego legionisty	republika, obywatele, cesarstwo, prowincje, legiony, barbarzyńcy • przedstawia legendarne początki Rzymu • porządkuje chronologicznie formy ustrojowe Rzymu • zaznacza na osi czasu daty: 753 r. p.n.e. i 476 r. n.e.	czasach królestwa, republiki, cesarstwa • opisuje ekspansję terytorialną Rzymu i jej przyczyny • charakteryzuje życie i obowiązki rzymskiego legionisty • opisuje okoliczności upadku cesarstwa zachodniego	państwa o rozległym terytorium • wyjaśnia, co doprowadziło do załamania potęgi Rzymu • wyjaśnia, jak była zorganizowana rzymska armia i dlaczego była skuteczna • przedstawia na mapie najdalszy zasięg imperium	republika w antyku i współcześnie • przedstawia funkcje pełnione przez senat w ustroju współczesnej Polski • analizuje przyczyny upadku cesarstwa zachodniorzymskiego
2. W starożytnym Rzymie	• społeczeństwo starożytnego Rzymu: obywatele, patrycjusze, plebejusze, niewolnicy • życie codzienne i rozrywki w Rzymie • miasto Rzym jako stolica imperium • wierzenia Rzymian • znaczenie pojęć: patrycjusze, plebejusze, niewolnicy, triumf, amfiteatr,	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: amfiteatr, Koloseum, Forum Romanum, triumf • z pomocą nauczyciela przedstawia warunki życia oraz rozrywki dawnych mieszkańców Rzymu	• poprawnie posługuje się pojęciami: patrycjusze, plebejusze, niewolnicy • wymienia najważniejsze bóstwa czczone przez Rzymian i określa, jakimi dziedzinami życia się opiekowały • charakteryzuje różne grupy społeczeństwa rzymskiego	• wyjaśnia, dlaczego Rzym był nazywany Wiecznym Miastem • opisuje, jakie funkcje pełniło Forum Romanum • wymienia greckie odpowiedniki najważniejszych rzymskich bóstw	• porównuje położenie patrycjuszy, plebejuszy i niewolników • podejmuje próby oceny położenia przedstawicieli różnych grup społecznych • opisuje Rzym jako centrum polityczne, społeczne i kulturalne imperium • wyjaśnia, jak wierzenia Greków	• porównuje starożytny Rzym ze współczesnymi wielkimi miastami • porównuje rozrywki starożytnych Rzymian ze współczesnymi i poddaje je ocenie moralnej

	Koloseum, Forum Romanum		• charakteryzuje rozrywki starożytnych Rzymian		wpłynęły na wierzenia Rzymian	
3. Dziedzictwo Cesarstwa Rzymskiego	• romanizacja i jej skutki • prawo rzymskie i jego znaczenie • największy zasięg imperium i jego współczesne ślady materialne (architektura, drogi i monety) i niematerialne (języki romańskie, alfabet) • znaczenie pojęć: romanizacja, łacina, Prawo XII tablic, prawo rzymskie, akwedukt, języki romańskie	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: łacina, Prawo XII tablic, prawo rzymskie, akwedukt • z pomocą nauczyciela wymienia najważniejsze dokonania starożytnych Rzymian	• poprawnie posługuje się pojęciami: romanizacja, języki romańskie • wyjaśnia sens powiedzenia: Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu • wymienia przykłady materialnych śladów imperium	• wyjaśnia, na czym polegała romanizacja • podaje przykłady wybitnych dzieł sztuki i architektury rzymskiej • przedstawia rolę prawa i okoliczności jego spisania w Rzymie • wyjaśnia, dlaczego Rzymianie przykładali dużą wagę do budowy sieci dróg	• wyjaśnia znaczenie łaciny dla rozwoju języków europejskich • podejmuje próby oceny procesu romanizacji z punktu widzenia imperium oraz mieszkańców prowincji • wyjaśnia, dlaczego ślady oddziaływania Rzymu odnajdujemy poza jego granicami	• opisuje wpływ prawa rzymskiego na współczesne prawo europejskie • ocenia, które z dokonań Rzymian było najwybitniejsze, i uzasadnia swoją odpowiedź • wyciąga wnioski dotyczące trwałości dziedzictwa rzymskiego
4. Początki chrześcijaństwa	• Jezus z Nazaretu jako twórca nowej religii monoteistycznej • atrakcyjność chrześcijaństwa na tle religii rzymskiej • przyczyny prześladowania chrześcijan w Rzymie	• z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: Dekalog, judaizm, Mesjasz, monoteizm, chrześcijaństwo, apostołowie • dostrzega zasadnicze różnice między chrześcijaństwem	• podaje przynajmniej jedną przyczynę prześladowań chrześcijan • charakteryzuje działalność apostołów po ukrzyżowaniu Jezusa • sytuje początki chrześcijaństwa	• poprawnie posługuje się pojęciem: wolność religijna • wyjaśnia, dlaczego chrześcijaństwo było atrakcyjne dla członków różnych grup społecznych • wyjaśnia, jaką zmianę wprowadził Edykt mediolański	• opisuje najstarsze symbole chrześcijańskie • analizuje przyczyny i skutki prześladowań chrześcijan • porównuje religię rzymską i chrześcijaństwo • analizując mapę, opisuje proces rozprzestrzeniania	• potrafi uzasadnić atrakcyjność chrześcijaństwa dla różnych grup społecznych w Rzymie (np. niewolników, ludzi ubogich)

	• ekspansja chrześcijaństwa • postać historyczna: Jezus z Nazaretu • znaczenie pojęć: Dekalog, judaizm, Mesjasz, monoteizm, chrześcijaństwo, apostołowie, wolność religijna	a wierzeniami starożytnych Rzymian	we właściwym wieku		się chrześcijaństwa w imperium rzymskim	
--	---	------------------------------------	--------------------	--	---	--

KRYTERIA OCEN

1. Uczeń chcący otrzymać dany stopień musi spełniać wymagania na stopnie niższe.

2. Ustala się następujące wymagania edukacyjne na poszczególne oceny śródroczne i roczne z zajęć edukacyjnych:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy,
- b) proponuje rozwiązania nietypowe, oryginalne, kreatywne, np. łącząc kilka dziedzin wiedzy,
- c) w sposób samodzielny analizuje uzyskaną wiedzę i umiejętności oraz dokonuje syntez, i formułuje własne oceny dotyczące poznanych kwestii,
- d) osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i innych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim, krajowym czy międzynarodowym, z zastrzeżeniem, że nie jest to wymóg obligatoryjny,
- e) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony podstawą programową, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, z zastrzeżeniem jw.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony podstawą programową,
- b) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- c) rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie,
- d) potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.

Ocenę dobrą uzyskuje uczeń, który:

- a) nie opanował w pełni wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania podstawowe,
- b) poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje/wykonuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nieprzekraczającym wymagań niezbędnych,
- b) rozwiązuje/wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o średnim stopniu trudności.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- c) ma braki w opanowaniu niezbędnych treści, ale nie przekreślają one możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w toku dalszej nauki,
- d) rozwiązuje/wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o niewielkim stopniu trudności.

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW

Ocenianie wewnątrzszkolne osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu

przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i programu nauczania oraz formułowania oceny.

Przedmiotem oceny z historii są:

- wiadomości zawarte w programie nauczania dla klasy IV,
- zdobyte przez ucznia umiejętności w odniesieniu do podstawy programowej.

1. Przyjmuje się następujące formy pomiaru wiedzy i umiejętności:

1) Formy pisemne:

- a) sprawdzian, test
- b) poprawa sprawdzianu, testu
- c) kartkówka
- d) karta pracy

2) Formy ustne:

- a) odpowiedź

4) Inne formy:

- a). praca na lekcji
- b). ocena z zeszytu ćwiczeń

Uczeń może również otrzymać ocenę częściową za udział w konkursach lub olimpiadach przedmiotowych.

2. Prace klasowe i sprawdziany oceniane są wg skali procentowej i przeliczane są wg następującej skali (zgodnie ze statutem SP3)

1)

do 29% punktów -

niedostateczny 30% - 50%

punktów – dopuszczający

51% - 70% punktów – dostateczny

71% - 90% punktów – dobry

91% - 99% punktów –
bardzo dobry

100% punktów i więcej –
celujący

2) Prace klasowe i sprawdziany mogą być oceniane w skali „–” lub „+”

3) Kryteria oceny odpowiedzi ustnej:

celujący – wypowiedź ustna jest całkowicie poprawna pod względem merytorycznym, logicznym; zawiera wiadomości wymagane oraz wykraczające poza określony materiał; uczeń podczas wypowiedzi dokonuje uogólnień, wyraża własne sądy, opinie;

bardzo dobry – wypowiedź ustna jest całkowicie poprawna pod względem merytorycznym, logicznym; zawiera wiadomości wymagane; uczeń podczas wypowiedzi dokonuje uogólnień, wyraża własne sądy, opinie;

dobry – wypowiedź ustna jest całkowicie samodzielna; poprawna pod względem merytorycznym, logicznym; zawiera większość wymaganych wiadomości; wydarzenia uporządkowane są zgodnie z chronologią;

dostateczny – wypowiedź ustna budowana jest na ogół samodzielnie (z niewielkim ukierunkowaniem przez nauczyciela); zawiera większość wymaganych wiadomości (niewielkie nakierowanie przez nauczyciela);

dopuszczający – w wypowiedzi ustnej uczeń popełnia błędy w zakresie wiedzy i sposobu prezentacji; przy pomocy nauczyciela zasadniczo udziela odpowiedzi na postawione pytania; formułuje najprostsze formy wypowiedzi;

niedostateczny – wypowiedź ustna nie jest poprawna pod względem merytorycznym i logicznym; nawet przy pomocy nauczyciela uczeń nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności;

4. Kryteria oceny pracy uczniów na lekcji:

-uczniowie oceniani są za pracę na lekcji;

-za chętnie zgłaszanie się na lekcji, odpowiadanie na pytania, podchodzenie do mapy itd. uczeń na koniec zajęć może otrzymać “+” wpisany do zeszytu; Pięć plusów daje ocenę bardzo dobrą wpisaną do dziennika.

WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA OCENY WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA

1. W ciągu 2 dni roboczych od zapoznania się z oceną przewidywaną uczeń lub jego rodzic może się zwrócić do nauczyciela przez e-dziennik z pisemną umotywowaną prośbą o możliwość uzyskania oceny wyższej niż przewidywana. W wiadomości należy wskazać ocenę, o którą uczeń się ubiega.
2. O podwyższenie przewidywanej oceny mogą ubiegać się uczniowie, którzy/ych:
 - a) przystąpili w ciągu roku szkolnego do wszystkich prac pisemnych;
 - b) podejmowali próby poprawy wszystkich prac w terminie;
 - c) podejmowali działania mające na celu podwyższenie swoich wyników w ciągu całego roku szkolnego;
 - d) aktywnie pracowali na lekcjach;
3. Tryb uzyskania oceny wyższej:
 - a) nauczyciel analizuje poziom spełnienia wymagań na ocenę przewidywaną i wyższą;
 - b) uczeń wykonuje w terminie wyznaczone przez nauczyciela zadania, które mogą obejmować odpowiedzi pisemne i ustne z materiału, z którego nie spełnił on wymagań na ocenę wyższą w trakcie roku szkolnego;